

# CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: DIMITRIE ALEXANDRESCO

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

## ABONAMENTUL

Pe an, în România, cu Tabla. 45 lei

6 luni . . . . . 26

3 luni . . . . . 10

Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână  
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația  
București, CALEA RAHOVEI 5  
Lângă Palatul Justiției  
TELEFON № 16/98

## S U M A R

Studiu asupra privilegiilor (urmare) de d-l D. Alexandrescu;

Literatura și Instrucția judiciară (urmare) de d-l C. Orănescu;

### JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație secția I: *Niculae Stoica cu Ecaterina I. Șerbănescu ș. a., cu o Observație;*

Idem secția II: *U. I. Negropontes cu B. Assan;*

Judecătoria Ocol. Buhuș: *Ravita M. Creșu și Safta A. Lupu cu Ileana Gavril și Călina Florea.*

## Studiu asupra privilegiilor \*)

### Privilegii speciale mobiliare

*Privilegiile speciale asupra mobilelor, rezultând din împrejurarea că creditorul a adus sau a conservat în patrimoniul debitorului, bunul asupra cărui se exercită privilegiul.*

#### 1<sup>o</sup> Privilegiul arendătorului asupra recoltei arendașului pe anul curent.

Primul privilegiu din această categorie este acel al arendătorului asupra recoltei arendașului, pe anul curent. Despre acest privilegiu am vorbit când ne-am ocupat de privilegiul locatarului asupra mobilelor din casă sau de pe moșie<sup>1)</sup>.

#### 2<sup>o</sup> Privilegiul sumelor datorite pentru semințe, sau pentru cheltueala recoltei anului curent, și pentru instrumentele de exploatare.

Acest privilegiu este prevăzut de art. 1730, 2<sup>o</sup>.

Textul francez face să figureze acest privilegiu în dispoziția privitoare la privilegiul locatarului. Aceasta este însă un viciu de clasificare, căci privilegiul sumelor datorite pentru semințe, pentru facerea recoltei și pentru instrumentele de exploatare a moșiei arendate, nu este un privilegiu al locatarului, ci din potrivă, un privilegiu contra

locatarului, de oarece cheltueile pentru semințe, pentru recoltă și unelte de exploatare trece înaintea privilegiului locatarului<sup>2)</sup>. De aceea textul belgian (art. 20, 2<sup>o</sup> și 24), și după dânsul al nostru, a îndreptat acest viciu de redacție, clasificând acest privilegiu aparte.

Acest privilegiu își trage originea sa din Cutura dela Orléans<sup>3)</sup>.

Creanțele de mai sus sunt privilegiate, pentru că acel care a vândut semințe sau instrumente pentru exploatarea moșiei, ca și acei cari, prin munca lor, au contribuit la facerea recoltei, au pus, în adevăr, această recoltă în patrimoniul debitorului, căci fără dânsii, el n'ar fi avut nici o recoltă. De aceea este just ca creanțele lor să fie privilegiate, și să treacă chiar înaintea privilegiului locatarului (art. 1734)<sup>4)</sup>.

Acest privilegiu special arendărilor de fonduri rurale, care garantează atât pe acei cari au vândut semințe fie arendașului, fie proprietarului, dacă el își cultivă însuși moșia<sup>5)</sup>, cât și pe acei cari au întrebuințat brațele și munca lor la producerea recoltei, nu este decât despăgubirea folosului ce ei au adus masei creditorilor prin mărirea patrimoniului debitorului lor.

Acest privilegiu se întemeiază pe art. 484, care nu este decât traducerea unei reguli cunoscute: *Fructus non intelliguntur nisi deductis impensis*<sup>6)</sup>.

<sup>1)</sup> Cpr. P. Pont, *Privil. et hypothèques*, I, 112; Martou, *Idem*, II, 440, p. 120 și 5236, p. 185; Thiry, IV, 401, etc.

<sup>2)</sup> Cpr. Pothier, *Louage*, IV, 256; Pand. fr., v<sup>o</sup> *Privil. et hypothèques*, 1714.

<sup>3)</sup> Cpr. Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 464; Martou, *Idem*, II, 440 și 536; Colmet de Santerre, IX, 28 bis XXXII; Cloes, *Idem*, I, 627, p. 362, 363; Thiry, IV, 401 și 412, p. 537.

<sup>4)</sup> Cpr. C. Bordeaux, Pand. fr., v<sup>o</sup> *Privil. et hypothèques*, 1710 și 1760 urm.; Laurent, XXIX, 450; Cloes, *op. cit.*, I, 487, p. 270. P. Pont, *Idem*, I, 134, nota 1. — Vezi însă Guillaud, *op. cit.*, I, 364, care se pronunță, în Franța, contra privilegiului, de câte ori proprietarul își cultivă el însuși moșia, din cauza redacțiunii textului francez, pe care am semnalat-o mai sus. Acest autor recunoaște însă că sistemul său nu poate fi admis față cu noua redacție a textului belgian, care a trecut și în legea noastră.

<sup>5)</sup> Vezi L. I, Cod. *De fructibus*, etc. 751, unde se zice: *«Hoc fructibus nomine contractur quod iustis sumptibus superest»*.

\*) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 32, 39, 43, 44, 45, 47, 55, 57, 60, 66 și 67 din 1910.

) Vezi *Curierul Judiciar* din anul curent, No. 57.



Creanțele garantate prin acest privilegiu special sunt: 1<sup>o</sup> acele pentru prețul semințelor; 2<sup>o</sup> acele ale oamenilor întrebuințați la producerea și strângerea recoltei; 3<sup>o</sup> creanțele acelor care au vândut, reparat sau îmbunătățit instrumentele de agricultură și de exploatare a moșiei.

### a) *Vanzătorii semințelor:*

În privința acestor creditori, avem prea puține observații de făcut. Am spus, în adevăr, mai sus, că fără aceste semințe, vândute fie arendașului, fie însuș proprietarului care își cultivă moșia, debitorul n'ar fi avut nici o recoltă. Nimic nu este deci mai just și mai echitabil în același timp, decât ca vânzătorii semințelor să fie plătiți cu preferință din prețul recoltei, pe care ei au produs-o.

Se decide însă în genere, cu toată controversa ce există asupra acestui punct, că acest privilegiu nu aparține acelor care au vândut îngrășăminte pentru pământ, după cum a spus-o anume raportorul Lelièvre în raportul său către Camera reprezentanților<sup>7)</sup>.

Unii autori observă, în această ocazie, că dacă legea ar putea, în specie, fi interpretată în mod larg, ar trebui să se declare privilegiate creanțele acelor care și-au închiriat sau și-au vândut vitele lor spre a face arătura câmpului, ceea-ce este inadmisibil, cel puțin în privința creanțelor care ar rezultă din vânzarea vitelor<sup>8)</sup>.

### b) *Muncitorii cari, prin brațele lor, au produs recolta.*

Acest privilegiu este conferit, zice Curtea din Limoges<sup>9)</sup>, tuturor acelor care au luat parte di-

rectă la ararea și sămănarea pământului<sup>10)</sup>, la ridicarea și strângerea recoltei, nu însă acelor care au procurat hrana acestor lucrători ai pământului<sup>11)</sup>.

În această categorie nu intră însă servitorii casei sau curței, pentru că ei nu au contribuit cu nimic la producerea recoltei, acești din urmă având însă privilegiul general al oamenilor de serviciu, statornicit de art. 1729, 4<sup>o</sup><sup>12)</sup>.

Cheltuelile pentru recoltă, ca și acele ale sumelor datorite pentru semințe, nu sunt privilegiate decât pentru anul în care au fost făcute (anul curent). Recoltele anilor precedenți nu sunt atinse prin acest privilegiu, căci el se stinge odată ce anul a expirat<sup>13)</sup>.

Chiar în privința recoltei anului curent, privilegiul se stinge prin scoaterea recoltei, fără fraudă, din patrimoniul debitorului, căci el nu este sancționat printr'un drept de urmărire în mâna terților<sup>14)</sup>.

Acest privilegiu nu poate, pe de altă parte, fi exercitat decât asupra recoltei deslipită de fond, căci privilegiul este, în specie, mobiliar, iar nu imobiliar; de unde rezultă că creditorii cărora el este acordat n'ar putea să-l exercite asupra părții din prețul de adjudecare al moșiei, corespunzător cu valoarea fructelor prinse de rădăcini<sup>15)</sup>.

### c) *Sumele datorite pentru instrumentele de muncă.*

În fine, legea declară privilegiate, sumele datorite de arendaș sau proprietar pentru unelte care au servit la exploatarea fondului, însă nu asupra prețului recoltei de astădată, ci numai asupra prețului acelor instrumente<sup>16)</sup>.

Mai vezi în același sens și alte legi citate în tom. III, partea 1-a, al Coment. noastre, p. 307 nota 2 (ed. a 2-a). Cpr. Martou, *Privil. et hypothèques*, II, 440, p. 120.

<sup>7)</sup> Cpr. Cloes, *op. cit.*, I, 484, p. 268; Aubry et Rau, III, § 261, p. 256, text și nota 47 (ed. a 5-a); Laurent, XXIX, 451; Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 467; Guillaouard, *Idem*, I, 360; Thézard, *Idem*, 351; André, *Régime hypothécaire*, 193, p. 96 (ed. a 2-a); C. Douai, Sirey, 93, 2. 134; D. P. 93, 2. 479. — Contra: Martou, *op. cit.*, II, 444, p. 122; P. Pont, *Idem*, I, 134, p. 114; Duranton, XIX, 99, nota 1; Massé-Vergé, V, § 791, p. 141, nota 17, etc.

Această controversă există în privința acelor care au vândut poloboace pentru strângerea recoltei viului, deși acest privilegiu își avea ființa în vechiul drept francez (cpr. Pothier, *Tr. de procéd. civile*, X, 483, 4<sup>o</sup>). Vezi în diferite sensuri: Baudry et Loynes, *Privil. et hypothèques*, I, 468; Guillaouard, *Idem*, I, 365; Aubry et Rau, III, § 261, p. 256; Laurent, XXIX, 452; C. Bordeaux, D. P. 73, 2. 14; D. P. 97, 2. 400. Vezi asupra acestei controverse, Pand. fr., v<sup>o</sup> *Privil. et hypothèques*, 1740 urm. — Remâne însă bine înțeleasă că vânzătorul poloboacelor va avea un privilegiu asupra inșiși poloboacelor vândute (art. 1730, 5<sup>o</sup>). Aubry et Rau, *Idem*, loc. cit., nota 48.

<sup>8)</sup> Cpr. Cloes, *op. cit.*, I, 484, în fine, p. 269.

<sup>9)</sup> D. P. 49, 2. 173; Sirey, 49, 2. 321. — S'a decise, cu drept cuvânt, că sumele datorite pentru trieratul recoltei intră în cheltuelile recoltei și sunt privilegiate. Trib. Botoșani, *Curierul Judiciar* din 1896, No. 25, p. 201.

<sup>10)</sup> Prin cheltuelile recoltei, se înțeleg, în adevăr, nu numai acele făcute pentru culegerea și strângerea ei, dar și acele care au de obiect producerea ei, precum: cheltuelile făcute pentru arătura, semănătura, gregare, etc. Cpr. Pothier, *Tr. de procéd. civile*, X, 483 urm.; Cloes, *op. cit.*, I, 483, p. 267, etc.

<sup>11)</sup> Trib. Vitry-le-François, Répert. Dalloz, *Supplément*, v<sup>o</sup> *Privil. et hypothèques*, 322, nota 1. Cpr. Guillaouard, *op. cit.*, I, 363; Pand. fr., v<sup>o</sup> *cit.*, 1758; André, *op. cit.*, 194, p. 96, etc.

<sup>12)</sup> Cloes, *op. cit.*, I, 483, p. 268 urm.; Martou, *Idem*, II, 443; Thiry, IV, 402, etc. — Dacă se stabilește însă că un servitor al curței a luat parte la munca câmpului, el va avea privilegiul de mai sus, în măsura acestei participări. Martou, *op. și loco supra cit.*; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 470; C. Paris, Répert. Dalloz, v<sup>o</sup> *Privil. et hypothèques*, 293, nota 3. — Vezi însă Laurent, XXIX, 449.

<sup>13)</sup> Martou, *op. cit.*, II, 445, p. 122, 123; Cloes, *Idem*, I, 483, p. 267, etc.

<sup>14)</sup> Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 471, 472, în fine; Arniz, IV, 1675; André, *op. cit.*, 195, p. 96; C. Bourges, D. P. 78, 2. 56; Sirey, 80, 2. 104. — Acest privilegiu nu poate deci fi exercitat atunci când recolta a devenit proprietatea arendașului prin rezilierea contractului, nici când ea a fost vândută odată cu imobilul, sau imobilizată printr'o urmărire imobiliară. André, *op. și loco supra cit.*

<sup>15)</sup> Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 465; P. Pont, *Idem*, 436; Guillaouard, *Idem*, I, 359; André, *op. cit.*, 195, p. 97; Pand. fr., v<sup>o</sup> *Privil. et hypothèques*, 1723, și deciziile citate acolo.

<sup>16)</sup> Baudry et Loynes, *op. cit.*, I, 472, în fine; Guillaouard, *Idem*, I, 358; P. Pont, *Idem*, I, 136; Troplong, *Idem*, I, 166;



Aceste instrumente sunt: plugurile, săpele, coasele, mașinele de semănat, trierat, etc., într'un cuvânt: *instrumenta fundi*, după cum ziceau Romanii: «*In instrumento fundi ea esse, quae fructus querendi, cogendi, conservandi gratia parata sunt, Subinus libris ad Vitellium evidenter enumerat*»<sup>17)</sup>.

De aci rezultă că instrumentele cari servesc numai la menajul casei, nu sunt privilegiate<sup>18)</sup>.

*Quid juris* în privința instrumentelor necesare unei exploatari industriale, precum ar fi acele întrebuințate într'o uzină, o moară, etc.? Chestiunea este controversată: Unii aplică privilegiul de mai sus și la aceste instrumente, sub cuvânt că ar fi vorba, în specie, de exploatarea ori căruia fond în genere, iar nu numai de exploatarea unui fond agricol<sup>19)</sup>.

Ceea ce face chestiunea îndoelnică, este că raportul Lelièvre a zis în Camera reprezentanților:

«Înțelegem a vorbi numai de instrumentele de cultură, cari servesc la exploatare și cari contribuiesc la formarea recoltei»<sup>20)</sup>.

Privilegiul statornic de lege pentru instrumentele de exploatare, poate fi exercitat nu numai de acei cari le-au vândut, dar și de acei cari le-au reparat sau îmbunătățit<sup>21)</sup>.

Presupunând acum că, în loc de a vinde semințe sau instrumente de cultură, cineva a împrumutat arendașului sau proprietarului banii cu cari s'au cumpărat aceste lucruri, chestiunea este de a se ști dacă împrumutătorul va avea, în asemenea caz, privilegiul statornic de art. 1730, 2<sup>o</sup>? Deși Curtea noastră de casație a admis afirmativa<sup>22)</sup>, totuși negativa ne pare mult mai juridică, pentru că, după cum știm, privilegiile sunt de drept strict și nu pot fi create prin interpretare<sup>23)</sup>.

Tot în baza acestui principiu s'a decis că plata arenzei făcută cu banii împrumutați, nu crează

în favoarea împrumutătorului privilegiul statornic de lege în folosul arendașului<sup>24)</sup>.

Pentru ca împrumutătorul să aibă drept la privilegiul de mai sus, el trebuie să se subroage, conform legii (art. 1107, 2<sup>o</sup>) în drepturile creditorilor privilegiați<sup>25)</sup>.

Ultima observație ce vom face asupra art. 1730, 2<sup>o</sup>, este că privilegiul statornic de acest text primează privilegiul ce arendașului are pentru plata arenzei sale, după art. 1730, 1<sup>o</sup>, pentru că, încă odată, fără semințe și fără brațe care să muncească, arendașul n'ar fi avut nici o recoltă.

S'a decis, cu drept cuvânt, că sumele datorite de arendaș provenind din cumpărarea instrumentelor de exploatare se plătesc cu preferință înainte privilegiului proprietarului, chiar dacă acesta n'ar fi fost încunoștințat că arendașul nu plătiesc prețul acestor instrumente<sup>26)</sup>.

Am terminat cu privilegiul sumelor datorite pentru semințe, pentru cheltuelile recoltei anului curent și pentru instrumentele de exploatare. În studiul viitor ne vom ocupa de privilegiul statornic de art. 1730, 4<sup>o</sup> în privința cheltuelilor făcute spre conservarea unui lucru mobil.

D. ALEXANDRESCO

## Literatura și instrucția judiciară

(Urmare \*)

Sunt alte naturi criminale, despre cari de altfel ne vom mai ocupa în cursul lucrării, la cari crima produce adevărate crize sufletești ce trădează fapta lor și care adesea îi duc pe povârnișul mânturisirii.

În l'Intrus d'Annunzio dă pagini interesante de acest gen. Tullio, ucide copilul, fruct al relațiilor adultere a soției lui, la a cărei dragoste se reîntoarce după ce o abandonase. Și îl ucide printr'un mijloc de concepție rafinată, de natură a nu deștepă nici o bănuială că moartea nu ar fi naturală, expunându-l iarna unui curent de aer, într'o clipă ce o pânzăște și când nu e văzut de nimeni. O congestie pulmonară completează crima, căci copilul moare.

O observație comună la criminali, cu acea pe care o face Bourget, o face și scriitorul italian.

<sup>24)</sup> Trib. Dorohoi, *Deptul*, loco cit.

<sup>25)</sup> Cloes, *Privil. et hypothèques*, I, 486, în fine, p. 270. Cpr. Rolland de Villargues, *Répert. de notariat*, v<sup>o</sup> *Privil. de créance*, 155, p. 496; C. București, *Deptul* din 1882, No. 49.

<sup>26)</sup> Cas. rom. Bult. S-a I, 1878, p. 228. — *Contră*: C. București, *Deptul* din 1876, No. 29 (decizie casată). D-l D. Negulescu (*Teoria privilegiilor*, p. 33, nota 1) aprobă această din urmă decizie, fără a ne spune că ea a fost casată. De altfel, aceasta este singura observație ce amicul nostru face asupra art. 1730, 2<sup>o</sup>.

<sup>\*)</sup> Vezi *Curierul Judiciar* No. 66 din 1910.

Aubry et Rau, III, § 261, p. 256, nota 46 bis (ed. a 5-a); Cas. fr. Sirey, 39, I. 916. — *Contră*: Trib. Joigny (sentință cu drept cuvânt casată), Sirey, loco cit.

<sup>17)</sup> L. 8, ab initio, Pr., Dig., *De instruito vel instrumento legato*, 33, 7.

<sup>18)</sup> Pand. fr., v<sup>o</sup> cit., 1737; Cloes, *op. cit.*, I, 485, p. 269; Baudry et Loynes, *Idem*, I, 472; Guillaouard, *Idem*, I, 367; Trop-Long, *Idem*, I, 166; Martou, *Idem*, II, 447; André, *Régime hypothécaire*, 191, p. 96; Thiry, IV, 402, etc.

<sup>19)</sup> Vezi Cloes, *Privil. et hypothèques*, I, 485, p. 270; Martou, *Idem*, II, 447; P. Pont, *Idem*, I, 135, în fine; Thézard, *Idem*, 352. — *Contră*: Laurent, XXIX, 453.

<sup>20)</sup> Cpr. Thiry, IV, loco supra cit.

<sup>21)</sup> Baudry et Loynes, *Privil. et hypothèques*, I, 472; Valette, *Idem*, 154; P. Pont, *Idem*, I, 135; Guillaouard, *Idem*, I, 369; Thiry, IV, 402; Colmet de Santerre, IX, 28 bis XXXII; Pand. fr., v<sup>o</sup> cit., 1734, etc.

<sup>22)</sup> Cas. rom. Bult. 1898, p. 1273 și *Curierul Judiciar* din 1898, No. 42.

<sup>23)</sup> Vezi în acest din urmă sens, Trib. Vlașca, *Curierul Judiciar* din 1903, No. 86 (cu observ. noastră). Cpr. Trib. Dorohoi, *Deptul* din 1896, No. 59 (motive).



Ei se reintorc la subiectul crimei, se interesează și câtă a ghici gândul acelor ce se ocupă de crimă. E legătura dintre victimă și criminal care îi aproprie și-i atrage sau e necesitatea de a vedea calea cercetărilor pentru a se putea pune la adăpost? Poate și una și alta.

Următorul dialog se angajează între Tullio și mama sa care se îngrijește de copil: «Așa dar a tușit astăzi?

Da, puțin, Tullio, dar nu te neliști. A răcit poate?

Mi se pare imposibil să fi răcit cu atâta precauție».

Apoi urmează acea turburare morală care e streină numai criminalilor fonciarmente perversi, și cari în general nu tăgăduesc, dar cari e generală celor pasionali și ocazionali. În fața victimei spune el «O mare turburare internă m'a cuprins de odată. Prezența mamei mele îmi devenise insuportabilă. Ma turburam, îmi pierdeam cumpătul, îmi era frică să nu mă trădez. Ideia internă arunca în mine astfel de lumini, ca o teamă mă prinse: Trebuie să se vadă ceva în figura mea». Mama îi observă neliștea, a cărei cauză o crede în grija de boala copilului și câtă a-l liniști mirându-se de spaima lui «Comme tu t'éffrayes». Și mai departe: «Eram în prada unei surescitări bizare, de care aveam o conștiință exactă, dar capabil de a mă observa nu eram pentru a mă modera .... O neliște stranie mă obseda». Cu toată violența acestor stări sufletești cari se exteriorizează în turburări suspecte pentru un observator, criminalii au conștiință acestor stări și se preocupă ca ele să nu-i trădeze. Am văzut cum Termonde, cu toată sguđuirea internă, ce perfect, își joacă liniștea aparentă. Aceași observație în l'Intrus: «Adunam, spune Tullio, toata energia care îmi rămânea, îmi ascuțiam perspicacitatea, îmi studiam toate vorbele, toate actele. N'am spus nimic, n'am făcut nimic, care să fi putut deștepta o bănuială să provoace o mirare. Circonspecțiunea mea nu s'a întrerupt nici o clipă, n'am avut nici un moment de slăbiciune sentimentală».

Aceste stări sunt comune perioadei de preparare a crimei ca și după comiterea ei, dar după sunt mai generale criminalilor cari au remușcarea conștiinței. Când turburarea vine, la unele naturi e așa de mare că duce la mărturisiri, la alții la imprudențe ce-i demască. Ei cad sub povara faptei lor. «Și atunci, spune Tullio, am fost stăpănit de o trebuință grozavă de a mărturisi crima, de a publica secretul, de a declara în fața acelor doi oameni: eu l-am asasinat». Și la un moment întreabă singur pe cei de față. «Savez vous qui a tué cet innocent»? și apoi o compectă deprimare îl înfrânge.

Să examinăm o altă lucrare de alt gen, «La Bête humaine» a lui Zola. Aci vom găsi mai pu-

ține analize psihologice, dar vom găsi mai multe elemente materiale. Nu încerc să schițez subiectul în complexul lui, căci e scris pe o hecatombă de cadavre, pe un furnicar de crime. Vom scoate numai acele elemente permanent omenești și oarecum comune criminalilor și cari pot servi ca puncte de deducțiuni într-o instrucție judiciară.

Crima, împrejurul căreia se desfășoară romanul e următoarea: Roubaud, subșef de gară, împreună cu soția sa Sévérine, omoară într'un vagon, în timpul mersului trenului pe Grandmorin, un personaj important, protectorul celor doi. Acest om crescuse ca copil orfan pe Sévérine, dar un om vițios, de viață ușoară, mai târziu o violează. Când Roubaud după căsătorie află de aceasta, e prins de un acces de gelozie sălbatică, torturează pe soție și o silește să ia parte la crimă și apoi se răsbună pe Grandmorin ucigându-l. Ca să-l atragă în cursă, fiind la Paris, după indemnul lui Roubaud, soția Sévérine îi trimite o scrisoare prin care îi dă întâlnire mi-se pare la Rouen, unde Roubaud facea serviciu. Scopul era să-l facă să pornească cu același tren, și reușesc.

Scrisoarea trimisă de Sévérine unită cu alte împrejurări ulterioare, scrisoare ce s'a găsit după moarte printre hârtiile lui Grandmorin, ar fi pus autoritățile pe urma vinovaților, dacă nu ar fi fost reținută prin oarecare artificii a autorului, căci altfel s'ar fi terminat romanul.

Primele cercetări le face comisarul Cauche, care interogă și pe soții Roubaud ce venise cu același tren în care fusese ucis Grandmorin. Cu toata emoția ce-i stăpânește ei reușesc să dea explicațiuni plausibile. Martorul principal Jacques, care văzuse din câmp pe fereastra vagonului în timpul mersului pe criminal luptându-se cu victima lui, nu poate da detalii.

Cercetările trec la judecătorul de instrucție Denizet, un om care, în oficiul lui, vede mai mult reclama care să-l ducă la avansare decât interesul social. În acest timp se deschide și testamentul lui Grandmorin în care se găsește și legatul unei case pentru Sévérine. Atunci prima bănuială cade asupra lor, punând ca mobil al crimei dorința de a se vedea în posesiunea legatului, de care trebuie să fi avut cunoștință. Alte fapte materiale sau alte considerațiuni morale nu vin în ajutorul instrucției, dar împrejurări noi duc pe judecător în altă direcție. Grandmorin violase o altă fată, Louise, care a și murit, se credea de disperare. Ea este afecțiunea lui Cabuche, un om care duce o viață stranie de singuratic, de sălbatic aproape, dar care în fond nu e un criminal, deși are în trecutul lui o crimă. Cabuche jurase să răsbune pe Louise. Pornind dela aceasta și un alibi nedibaciu stabilit de Cabuche, de altfel și greu căci el stătea singur într-o ca-



rieră de piatră, și instrucția se îndreaptă în această direcție.

Adevăratul vinovat, Roubaud, de două lucruri se teme: întâi de scrisoarea trimisă de Séverine lui Grandmorin și de mărturisirea lui Jacques, care deși nu poate da detalii în primul moment, dar care, spune Roubaud, *poate îl va confrunta cu el și amintirea lui s'ar preciza.*

Atunci se hotărăște să câștige acest martor prin astfel de legături ca să nu aibă curajul de a vorbi în contra lui. Legătura se și face între Jacques și Séverine și duce la un amor pasionat al acestora și apoi la altă crimă, uciderea Séverinei de amantul ei.

O împrejurare care incurcă instrucția e și faptul că Grandmorin fusese jefuit și părea puțin probabil ca Roubaud să comită o crimă în acest scop.

În sfârșit, interogatorul ce se ia soților Roubaud și lui Jacques și confruntarea lor, cu toate că pentru moment dă impresia judecătorului ca adevărul plutește în aer împrejurul lor, nu duce la nici un rezultat practic. Nimic nu se precizează și direcția cercetărilor e abandonată ca și ipoteza vinovăției lui Cabuche și instrucția rămâne fără rezultat. Roubaud, după ce se asigură din partea lui Jacques, cătă a ști ce poate să-l aștepte din partea lui Camy Lamotte, acel ce inventariase hărțile lui Grandmorin și care probabil a găsit și scrisoarea trimisă de Séverine și atunci trimete pe Séverine la Camy Lamotte sub pretextul de a-i cere protecția perdută prin moartea lui Grandmorin.

*Un adevăr de reținut d'in procedura lui Roubaud și față de Jacques și față de Camy, e că criminalii merg ei singuri în fața probelor lor de cari se interesează, căci știu că li periclitează, când astfel să le înlăture sau să facă să li se dea altă semnificare.* E și aci relevarea stărei generale a criminalilor cari sunt atrași în spre crime lor cu tot complexul ei, victimă, probe, etc., ca fluturile vrăjite de puterea luminei. «Dar sub această cerere, spune Zola, care servea de explicație a vizitei Séverinei, era un motiv mai imperios, o trebuință arzătoare de a ști, această trebuință care împinge mai de grabă a se preda decât a ignora».

Totuși, în această vizită, Séverine se stăpânește așa de bine, că Camy cu toate că are scrisoarea în mâinele lui, conchide în urmă «..... pe nedrept au fost bănuți acești oameni. Această femeie nu se gândește evident decât să salveze pe bărbatul sau dela o posibilă înlocuire». Necontestat, situația aceasta e falsă. Camy, care știe că soții Roubaud sunt bănuți și are în mâinele lui acea scrisoare, care e un indiciu puternic, și pe care o reține fără măcar a vorbi cuiva, e un artificiu al autorului. Cu toate acestea Séverine e neîncetat torturată de nevoia de a mărturisi cuiva crima. În

întâlnirile ei cu Jacques, nevoia de a-i mărturisi lui pe care îl câștigase cu totul, o obsedează. «Ea din contră părea din ce în ce mai turmentată de trebuința de a spune tot. Când îl strângea într-o îmbrățișare, el simțea bine că ea era sfârșită din cauza secretului, că-dacă caută să pătrundă astfel în el, era ca să se ușureze de lucrul care o înăbușea. Cu vocea perdută în mijlocul unui spasm, ea era gata să vorbească».

Romanul se încheie cu o a doua crimă și din punctul de vedere al unei instrucții judiciare el e instructiv prin partea negativă, căci tendința se pare că e ca și în «Résurrection» a lui Tolstoi *de a arăta nedreptatea erorilor judiciare, posibile când te oprești la aparența faptelor, când nu există o coordonare între datele materiale și morale ale unei crime.*

Jacques cedând instinctului criminal care îl stăpânește, dar pe care el îl supune toată viața, deși îl tentase de atâtea ori de a-și potoli setea în sânge, în momentul când împreună cu amanta lui, aștepta pe soțul Roubaud pentru a-l ucide, instinctul criminal îl subjugă ca o fatalitate mai din vreme și cuțitul ce curmase viața lui Grandmorin și care trebuia să ucidă pe Roubaud pătrunde în carnea Séverinei. Un alibi pregătit mai dinainte de Jacques în înțelegere cu Séverine, în vederea omorării lui Roubaud, îi servește pentru această crimă. Romanul se termină cu eroarea judiciară. Bietul Cabuche învinuit odată de moartea lui Grandmorin, plătește ambele crime. Toate dovezile sunt în contra lui, cele materiale căci de cele morale nu se ocupă instructorul Denizet.

Cabuche iubea pe Séverine, o iubea cu sentimentul câinelui credincios, care se mulțumește a-și urmări stăpânul, a trăi în preajma lui. Toată dragostea lui e să o vadă, să adune lucruri de ale ei, pe cari le strânge în căsuța lui ca reliquie sfinte. În noaptea crimei el era în apropierea casei unde Jacques aștepta cu Séverine pe Roubaud ca să-l omoare. Când Jacques ese din casă după ce își omoară amanta și fuge, el îl vede, dar la instrucție nu poate preciza cine era acea persoană. În urmă intră în casă din dorința de a vedea pe Séverine și a se găsi în apropierea ei. O găsește jos scaldată în sânge. Ridică cadavrul însângerat în brațe cu nevinovăția unui copil și atunci e surprins de Roubaud care venea chemat de soție să-și găsească moarea și care din întâmplare era însoțit și de altă persoană. Toate explicațiile lui Cabuche nu sunt crezute, mai ales că la o percheziție ce se face la locuința lui se găsește lucruri de ale Séverinei, de a căror furt e învinuit odată cu crima și, ce e mai grav, se găsește și ceasul lui Grandmorin pe care Séverine dela un timp îl ținca asupra ei și pe care Cabuche, în mania de a aduna lucruri de ale Séverinei, îl luase



cu o batistă fără să știe. Aceasta face dovadă în contra lui și pentru cealaltă crimă. Și prin această aparență de fapte el plătește din punctul de vedere al justiției sociale, ambele crime.

Din elementele însă pe cari Zola le pune în discuție, eroarea judiciară nu e o consecință necesară a împrejurărilor. Romanul și cu el și instrucția, în mod logic se termină când Camy Lamotte găsește scrisoarea Séverinei și care rămâne sub tăcere completă cu o explicație de suprafață. Cu tot realismul autorului, artificialitatea, e evidentă și inconsecvența ține mai puțin de insuficiența autorului și mai mult de tesismul lucrării.

Câtă diferență între logica operei lui Zola și a lucrării lui Bourget așa de real și de adevărat omenească.

Necontestat, e mare numărul lucrărilor cari examinate din punctul de vedere din care ne punem noi, ar putea să procure prețioase date, fie de analiză, fie de observațiuni și interpretări de fapte cu titlu documentar.

Redau câteva observațiuni de fapte pe cari le face A. Green în «Le crime de Gramercy Park», o lucrare în genul senzaționalelor întreprinderi a faimosului Sherlock Holmes. Nu fac analiza lucrării, căci ea păcătuiește prin acea artificialitate de construcții, brodate în vederea senzaționalului.

O crimă se petrece asupra unei femei, într-o casă și o luptă are loc între victimă și agresor. E un punct necesar în mijlocul datelor instrucției de a se ști ora când s'a petrecut crima. Nimeni însă nu locuiește casa și nici un alt indiciu de năcări. Atunci autorul lucrării pune în scenă un ceas răsturnat în timpul luptei și care căzând s'a oprit. Iată determinată ora crimei. Trucul e evident, dar observația nu e lipsită de interes și de valoarea realității.

Un al doilea punct al instrucției, e a se stabili legătura între victimă și o persoană misterioasă ce cu o zi înainte fusese la un hotel de unde a dispărut tot în mod misterios. Acolo de un necunoscut i se adusese o rochie și o pălărie nouă. Pentru a ști dacă rochia și pălăria găsite sunt noi, o vor spune poalele rochiei, dacă sunt uzate și pălăria dacă va fi străpunsă cu acul în mai multe locuri. Criminalul după ce săvârșește fapta vrea să dea aparență unei morți de accident și răstoarnă peste cadavru un bufet. Această aparență o putea da pentru că ucisese prin unul din acele mijloace prin cari nu lasă urme, străpungerea cu un yâră ascuțit a nodului vital sau a inimii. Dar imprudența comună a criminalilor ce își perd sângele rece, îl face ca trântind bufetul, să lase capul cadavrului sub bufet, nu răsturnat în afară și picioarele dedesupt, cum s'ar fi întâmplat în mod natural dacă accidentul ar fi avut loc. Și această operație o face după ce corpul

intră în stare cadaverică, când lovitura prin căderea bufetului nu mai face să sângereze corpul și când simulația e dovedită la prima observație medico-legală.

(Va urma).

C. Orănescu  
Jude-Instructor la Trib. Roman

## INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I. Audiența dela 26 Februarie 1910

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Nicolae Stoicu cu Ecaterina I. Șerbănescu și alții

Litigiu.—Valoarea lui.—Chestiune de fapt.—Simulațiune.—Simulațiunea unui act autentic făcut în fraudă drepturilor celor de al treilea —Dacă ei pot dovedi cu martori acea simulațiune (Art. 975 și 1191 din Codul civil).

1. *Determinarea valorii unui litigiu este o chestiune de fapt pe care instanța de fond este suverană să o stabilească din elementele de apreciere ce a avut, fără ca holderirea sa, în această privință, să poată fi controlată de Curtea de casație*

2. *Din combinația art 975 și 1191 din Codul civil rezultă că cei de al treilea interesați pot să dovedească prin orice mod de probațiune, și deci și prin martori, simulațiunea unui act autentic făcut în fraudă drepturilor lor.*

Deciziunea 105/910. — Respins motivul I și casată pentru motivul II, după recursul făcut de Nicolae Stoica, sentința Tribunalului Ilfov s. II, No.438/907, dată în proces cu E. Șerbănescu și alții.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Niculescu în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat Anastasiu în combateri;

Deliberând,

*Asupra motivului I de casare:*

«Violarea art. 20, 13 din legea timbrului. Exces de putere și nemotivare. Înaintea instanței de fond am ridicat incidentul de nulitatea acțiunii fiind făcută pe timbru de 1 leu deși obiectul litigiului este de 1500 lei după cum se vede din actul de expertiză făcut cu ocazia declinatorului de competență a judelei de Ocol.

«Tribunalul se conduce în fixarea timbrului de un act de vânzare intervenit între intimat și o terță persoană și de petiția de intentare acțiunii, motivând greșit și foarte sumar respingerea incidentului, deși în petiția de intentare acțiunii nu se vorbește de valoarea litigiului și de actul de vânzare ce servește de bază tribunalului, este intervenit între persoane streine. Deci tribunalul comite un vădit exces de putere când îmi respinge acest incident și violează menționatul text de lege».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care se constată că tribunalul a respins incidentul relativ la netimbrarea suficientă a acțiunii intentată de soții Rădulescu, pentru motivul că, față cu coprișul ei și cu valoarea arătată în actul de vânzare prezentat de reclamant, acțiunea fiind făcută pe timbru de 1 leu este suficient timbrată;

Considerând că determinarea valorii litigiului este o chestiune de fapt, pe care instanța de fond este suverană să o stabilească din elementele de apreciere ce au avut, fără ca holderirea sa în această privință să poată fi controlată de Curtea de casație;

Că, prin urmare, acest motiv de casare este nefondat și cătă să fie respins;

*Asupra motivului II de recurs:*

«Exces de putere. Tribunalul în dovedirea simulației vânzării intervenită între intimat și chemata în garanție, îmi



respinge proba cu martori pe motiv că trebuie să dovedesc fraudă chemați în garanție săvârșită cu ocazia vânzării atunci când această probă e admisibilă pentru dovedirea simulației unui act intervenit între terți fără ca partea să fie nevoită a dovedi fraudă, căci tocmai dovedirea fraudei se face cu martori»

Considerând că se constată din sentința adusă în recurs că recurentul, în calitate de chirieș al intimității Ecaterina Șerbănescu, a cerut proba cu martori spre a dovedi simulația actului de vânzare prin care sus numita intimată a vândut soților Rădulescu imobilul închiriat recurentului, și în baza cărui act de vânzare soții Rădulescu au chemat în judecată pe recurent să-l lase în proprietate și posesiune imobilul în chestiune;

Că tribunalul a respins proba invocată de recurent, pentru motivul că dânsul n'a dovedit cu nimic fraudă săvârșită de E. Șerbănescu cu ocazia vânzării imobilului; Considerând că din combinarea art. 975 și 1191 din Codul civil rezultă că cei de al treilea intereseți pot să dovedească, prin orice mod de probațiune și deci, și prin martori, simulațiunea unui act autentic făcut în fraudă drepturilor lor;

Considerând că, în speță, recurentul avea interes să invoce simulația actului de vânzare, de oarece, dacă dovedea că imobilul în chestiune nu a eșit în realitate din patrimoniul intimității Ecaterina Șerbănescu, atunci contractul de închiriere al recurentului era opozabil acestuia și urma să fie respectat de dânsa, de și nu este transcris;

Că, prin urmare, tribunalul a comis un exces de putere și a violat textele de lege citate mai sus, când a respins proba cu martori invocată de recurent spre a dovedi simulația actului de vânzare în chestiune;

Că, prin urmare, motivul al II-lea de casare fiind fondat, sentința adusă în recurs urmează să fie casată pentru acest motiv;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge motivul I, și admite motivul II, etc.

**Observație.**—Curtea de casație face, prin decizia de mai sus, o bună și sănătoasă aplicare a principiilor de drept. Este, în adevăr, de principiu că terțiile persoane, fiind în imposibilitate de a-și procura o dovadă scrisă despre simulația concertată între două sau mai multe persoane, pot în totdeauna s'o stabilească prin martori și prezumpții, independent de orice început de probă; pe când părțile contractante nu pot s'o stabilească, în regulă generală, decât printr'un contra-inseris sau act secret (art. 1175), și în lipsa unui asemenea act, cu martori și prezumpții, însă numai în cazul când au un început de probă scrisă (art. 1197). Vezi D. Alexandresco, tom. V, p. 274, 275 text și nota I; tom. VII, p. 157 și 285 urm., precum și numeroasele autorități citate acolo. Mai vezi de același autor o observ. asupra unei decizii a Curții apelative din Turin, publicată în *Curierul Judiciar* din 1900, No. 14. Cpr. Judecăt. ocol. Dorohoi (Scriban) și Topolog, *Curierul Judiciar* din 1904, No. 10 și 55; Trib. Tecuci, *Curierul Judiciar* din 1905, No. 42 și observ. Directorului nostru care însoțește această sentință, etc.

(N. R.)

## INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 15 Iunie 1910

Președenția d-lui D. CUCULI, președinte

U. I. Negropontes cu B. Assan

Poprive. — Terțiu poprit, condamnat definitiv. — Dacă el poate pe calea contestațiunii la executare să mai

pună în discuțiune temeinicia condamnățiunii și să conteste datorია.

Terțul poprit fiind definitiv condamnat să plătească ceea ce datorită sau va datora, nu poate pe calea contestației la executare să pue în discuțiune temeinicia condamnării și să conteste datorია, pentru că asemenea condamnare nu este condițională, și orice ar fi avut terțul poprit de obiectat, spre a se sustrage condamnării, trebuia să o facă cu ocazia validării, iar nu pe calea contestației.

Deciziunea 107/910. — Respins recursul făcut de U. I. Negropontes, contra sentinței Tribunalului Ilfov, secția comercială No. 565/909, dată în proces cu B. Assan.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Ioanide, în dezvoltarea motivului de casare; și

Pe d-l avocat Saita, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. «Omisiune esențială. Înaintea Tribunalului de comerț am invocat autoritatea lucrului judecat anume: susținem că judecătul de ocol a admis ca d-l Negropontes să prezinte registrele sale spre a dovedi că nu a făcut nici o plată d-lui Platis; că Frații Assan, la înfațișarea următoare, au cerut judecătoriei a se reveni asupra acestei hotărâri interlocutorii și judecătoră a respins acest lucru, că nu se mai poate reveni asupra acestei hotărâri interlocutorii, căci ea constituie pentru d-l Negropontes un drept câștigat și Frații Assan nu-l pot înlătura decât atacând această hotărâre cu apel. Că Frații Assan nefăcând acest lucru, hotărârea a rămas definitivă. Tribunalul de comerț nepronunându-se asupra acestui mijloc de apărare invocat, comite o omisiune esențială, și nu motivează admiterea apelului Fraților Assan.

II. «Tribunalul comite o eroare grosieră de fapt când zice că d-l Negropontes a fost condamnat să plătească Fraților Assan suma poprită din sumele ce datorește d-lui Platis, d-l Negropontes nefiind condamnat să plătească decât din sumele ce eventual ar avea să dea în viitor lui Platis; această eroare grosieră a făcut ca tribunalul să considere condamnarea ca pur și simplă în loc de condițională cum arată cartea de judecată și comite prin aceasta un exces de putere».

Având în vedere că prin sentința supusă recursului s'a respins ca nefondată contestația făcută de recurent în contra urmăririi făcute pe baza unui titlu executor după cererea Fraților G Assan;

Considerând că din această sentință se constată, că Frații Assan obținând o hotărâre prin care s'a validat poprirea în mânele recurentului a unei sume de bani ce avea să ia dela debitorul lor Platis și punând în executare acea hotărâre rămasă definitivă, recurentul pe calea contestațiunii, a cerut anularea ei pe motiv că nu datorește nimic debitorului Fraților Assan;

Considerând că terțul poprit fiind definitiv condamnat să plătească ceea ce datorește sau va datora, el nu putea pe calea contestației la executare pune în discuțiune temeinicia condamnării și contesta însăși datorია, pentru că aceasta ar însemna că se poate reveni asupra unei condamnări definitive;

Că condamnarea unei terții poprit la suma ce datorește sau va datora nu este o condamnare condițională și orice ar fi avut terțul poprit de a obiecta spre a se sustrage condamnării trebuia să o facă cu ocazia validării, iar nu pe calea contestației la executare;

Că astfel fiind, tribunalul bine a respins contestația recurentului și judecând astfel n'a săvârșit nici o omisiune esențială și nici o eroare grosieră de fapt cum se pretinde prin mijloacele de casare;

Că de aceea motivele de casare sunt nefondate;

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.



## JUDECĂTORIA OCOLULUI BUHUȘI

Audiența dela 1 Iunie 1910

Rarița M. Crețu și Sofia A. Lupu cu Illeana Gavril și  
Catinca Flores

— Carte de judecată civilă No. 78 —

Partagiu — Partagiul unei averi în cari sunt și minori. — Dacă împărțea poate fi făcută prin tranzație. — Hotărâri de expedient. — Dacă ele sunt de natură grațioasă sau contencioasă. — Hotărâri interlocutorii. Dacă judecătorii pot reveni asupra lor. — Modul cum ele pot fi desființate. — Act juridic constatat nul. — Considerarea lui ca neexistent. — (Art. 411, 412 și 413 din codul civil).

1. Codul civil dispunând că împărțelile atîngătoare de averi ale minorilor, trebuie făcute prin judecătoreie cu formele prescise de art. 411 și 412 din codul civil și statuând că ori ce altă împărțea se va considera ca ilegală, de aci rezultă că tutorii, chiar îndeplinind formalitățile prescise de art. 413 din codul civil, nu pot precurma prin tranzație împărțiri de averi în cari și minorii fac parte.

2. Tranzațiile sunt convențiuni private și chiar când ele sunt constatate prin o hotărîre de expedient, n'au putere de lucru judecat, ci fac să se nască în folosul fiecăreia din părți o excepțiune peremptorie, care împiedică reînceperea acțiunii astfel terminată.

Că de aci rezultă că asemenea hotărîri de expedient nu sunt hotărîri contencioase ci grațioase, și deci ele se pot ataca numai pe calea principală iar nu pe căile ordinare și extraordinare.

3. Încheierea prin care o instanță judecătorească recunoaște unei persoane însușirea de moștenitor și proprietatea succesiunii, este o hotărîre interlocutorie, asupra căreia judecătorii nu pot reveni, și asemenea hotărîri, legând pe judecători, au putere de lucru judecat, neputînd fi desființate decât odată cu fondul pe căile ordinare și extraordinare de atac.

4. Dacă un act juridic este constatat nul, se consideră că nici nu a existat, iar părțile sunt libere de a lucra imediat din nou, ca și cum actul nul n'ar fi intervenit, acest act neputînd în nimic să paralizaze libertatea lor.

S'au ascultat din partea reclamantilor d-l avocat G. Gramăzescu, iar din partea părților d-l avocat G. Istrati.

Judecata,

Avînd în vedere că din cererile și susținerile reclamațiilor, opunerile părților, actele prezentate și depozitiile martorilor, precum și din lucrările sfătite în dosarul judecătoriei No. 1049/903 rezultă: cu cererea înregistrată la No. 4907/903 părțile au cerut judecătii ca față cu reclamantele, moștenitoarele def. Gavril Radu Crețu să li se recunoască dreptul la  $\frac{1}{4}$  parte din averea acestuia, cu drepturile mamei lor Nastasia Gavril Crețu soția săracă a lui decujus, că judecata prin jurnalul dela 13 August 1903 recunoscînd actualilor părți dreptul de moștenire asupra 50 prăjini din averea rămasă pe urma def. Gavril Crețu cu drepturile def. lor mame Nastasia Mandache Crețu, în baza art. 684 alin. ultim și 728 și urm. din codul civil, a dispus admiterea în principiu a cererii lor de eșire din indiviziune, ordonându-se în cauză o expertiză spre a se deduce din everea de moștenire 50 prăjini pămînt cavenit lor; Că prin cererea înreg. la No. 4409/902 Rarița Mandache C. R. Crețu întentează acțiune de partaj celorlalți moștenitori ai lui Gavril Radu Crețu, iar prin cererea înreg. la No. 9600/903 actualele părți intervin în acest proces de partaj și cer ca pe baza hotărîrii judecătoriei din 13 August 1903, prin care li s'a recunoscut

dreptul asupra 50 prăjini pămînt, să se revendice din mâinile intimatilor acest pămînt deducându-se din masa succesoră! Că conexându-se ambele cauze în ziua de 17 Februarie 1904 toate părțile fiind prezente, au declarat că au convenit ca actualele părți să primească casa cu 30 prăjini pămînt, iar restul să se împartă în trei loturi între ceilalți moștenitori; că prin petiția înregistrată la No. 1771/910 reclamantii au cerut anularea acestei tranzații ca nefind făcută cu paza formalităților prescise de art. 413 din codul civil;

Considerînd că codul civil dispunînd că împărțelile atîngătoare de averi ale minorilor trebuie făcute prin judecătoreie cu formele prescise de art. 411 și 412 din codul civil și statuînd că orice altă împărțea se va considera ca ilegală, de aci se deduce că tutorii chiar îndeplinind formalitățile prescise de art. 413 din codul civil nu pot precurma prin tranzație împărțiri de averi în cari și minorii fac parte (Barozzi, vol. IV pag. 246); așa că, în speță, cartea de judecată a acestei judecătorii conștinînd o împărțire tranzațională în care făceau parte și reclamantii, urmașii lui Mandache Crețu care atunci erau toți minori, este isbită de nulitate;

Considerînd că tranzațiile sunt convențiuni private și nu decizii judecătorești, și chiar dacă sunt constatate prin o hotărîre de expedient ca, în speță, n'au putere de lucru judecat ci fac să se nască în folosul fiecăreia din părți o excepțiune peremptorie care împiedică reînceperea acțiunii astfel terminată (Planiol, tom II, pag. 717);

Considerînd că hotărîrile de expedient nu sunt așa dar hotărîri contencioase, ci grațioase și fiind bazate pe convenția părților, deci se pot ataca pe calea principală, iar nu pe căile ordinare și extraordinare de atac. (Nacu, vol. II, pag. 859);

Considerînd că încheierea prin care o instanță judecătorească recunoaște unei persoane însușirea de moștenitor și proprietatea succesiunii, este o hotărîre interlocutorie asupra căreia judecătorii nu pot reveni (art. 160 alin. II din procedura civilă și desbaterile parlamentare la Senat asupra acestui articol);

Considerînd că hotărîrile interlocutorii legînd pe judecători au putere de lucru judecat și nu se pot desființa decât odată cu fondul pe căile ordinare și extraordinare de atac (C. Nacu, vol. II, pag. 859);

Considerînd că dacă un act juridic este constatat nul se consideră că nici nu a existat, iar părțile sunt libere de a lucra imediat din nou ca și cum actul nul n'ar fi intervenit, acest act nu poate în nimic să paralizaze libertatea lor (Planiol, vol. I, pag. 130);

Considerînd că, în speță, cartea de judecată No. 49/904, fiind o hotărîre de expedient poate fi atacată în nulitate pe cale principală și, în speță, fiind vorba de o nulitate deplin drept, constatându-se de justiție nulitatea ei, părțile revin în aceeași situație în care erau înainte de facerea actului, adică părțile se găsesc în fața încheerii din 13 August 1904 care constată drepturi de moștenire actualelor părți, care încheiere fiind după cum s'a explicat mai sus o hotărîre interlocutorie, nu se poate ataca pe cale principală în nulitate, ci numai pe căile ordinare și extraordinare de atac și care, după cum am văzut, are până la desființarea ei pe aceste căi autoritatea lucrului judecat;

Considerînd că dreptul de succesiune a părților la  $\frac{1}{4}$  parte din averea lui decujus fiind recunoscut de justiție, singura acțiune de care pot reclamantii uza pentru triumfarea drepturilor lor este acțiunea în partaj, iar nu cea în revendicare, așa că cererea reclamațiilor ca părțile să fie obligate să le delase în stăpînirea lor pămîntul din acțiune, ce face parte din patrimoniul lui decujus, fiind neadmisibilă câtă a se respinge ca atare;

Pentru aceste motive, judecata admite, etc.

Judecător (s) S. M. Ștefănescu

## INFORMAȚIUNI

Anunțăm cu plăcere că, în numărul viitor, vom publica o interesantă monografie (observație critică la deciziunea Înaltei Curți de Casație secț. II), datorită noului nostru colaborator d-l G. Plesnila, doctor în drept din Paris și distins avocat al baroului din Galați.